

Виставки

Гідно представили «Агроєкологію» на «АГРО-2017»

З 7 по 10 червня у Києві пройшла Міжнародна агропромислова виставка «АГРО-2017». Свої здобутки на ній представили тисячі експонентів з України та інших країн. Взяло участь у цьому потужному форумі й наше підприємство.

Офіційне відкриття виставки відбулося за участі прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана, який нагадав, що зараз сільське господарство дає 40% валового виробництва нашої держави. Кожен шостий працюючий в Україні трудиться саме в аграрній сфері.

Спілкування з тваринами – радість для киян

У рамках «АГРО-2017» було організовано 12 спеціалізованих виставок. Дві з них – «Eco House» та «Сучасний Фермер» відбулися вперше. Їхня поява відображає сучасні тенденції до використання енергозберігаючих і екологічних технологій у житловому будівництві та розвитку фермерських господарств.

Як завжди, великий інтерес відвідувачів викликала експозиція Спеціалізованої виставки органічних продуктів та технологій «Organic». Причому, якщо в минулі роки на ній були представлені майже виключно органічні продукти харчування, то цього разу приблизно половина експонентів знайомила з різноманітними біологічними препаратами, які є чудовою альтернативою пестицидам і мінеральним добривам.

Розвитку органічної галузі на «АГРО-2017» було приділено чимало уваги. Так, відбулося засідання круглого столу «Органічне виробництво – пріоритетний напрям аграрного сектору України», на якому заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Олена Ковальова повідомила, що зараз триває робота над удосконаленням законодавства в органічній сфері. Нове законодавство спрямоване на надання споживачам гарантії того, що, купуючи маркований відповідним чином товар, вони отримують саме органічну продукцію, а не підробки. Також воно має захистити чесних учасників органічного ринку від недобросовісної конкуренції. Має відбутися затвердження державного логотипу для органічної продукції, форм документації на неї, вимог до сертифікації, обігу та маркування, ведення ряду реєстрів тощо.

Свої аграрні здобутки також представила кожна область України. Експозиція Полтавщини мала назву «Полтавщина – агроєкологічний бренд України». Як зазначив заступник голови Полтавської облдержадміністрації Роман Товстий, цього року було вирішено зробити акцент саме на сучасних технологіях та еко-продукції. Тож почесне місце тут було відведено ПП «Агроєкологія».

Уже традиційно наше підприємство взяло участь у Спеціалізованій виставці сільськогосподарських тварин «Animal'Ex». За кілька тижнів до її відкриття ми відібрали двох племінних теличок української червоно-рябої молочної породи та двох бичків абердин-ангуської породи.

Ці тварини можуть стати окрасою будь-якого стада, як за екстер'єром, так і за продуктивністю. Так, надій за лактацію матері однієї з теличок склав понад 8 тис. кг молока, іншої – понад 9 тис. кг. Перед тим, як вирушати до Києва, тварин кілька разів викупали з миючим засобом, вичесали їм шерсть спеціальними щітками, розчесали ки-

Команда «Агроєкології»: Володимир Дробаха, Мирослава Поворознюк, Яна Василенко, Юрій Лісовий (зліва направо)

тиці на хвостах. Завдяки цьому на виставці вони мали надзвичайно привабливий вигляд. Спілкувалися з відвідувачами виставки, а також стежили за підтриманням тварин в належному стані, спеціалісти зооветеринарної служби підприємства: Юрій Лісовий, Володимир Дробаха, Яна Василенко.

Глядачі милувалися нашими тваринами, фотографувалися з ними. Особливо раділи спілкуванню з теличками й бичками діти. І спокійні тварини брали сіно з дитячих рук, дозволяли себе погладити, навіть позували під час фотографування. Та, звісно, визнанням нашої роботи стала перша за всієї зацікавленості колег-аграріїв. Просто на виставці в нас купили обох теличок і бичка. Ми раді, що вони поповнили племінні стада інших підприємств.

Отже, ми успішно представили підприємство на найпотужнішій українській аграрній виставці, побачили здобутки колег, познайомилися з новими потенційними партнерами, а також вкотре переконалися, що працюємо у найперспективнішому напрямку сучасного сільського господарства – органічному, і що в цьому – майбутнє «Агроєкології».

Оксана Прокопенко,
заступник генерального директора з тваринництва

Актуально

За натхненням – до Семена Антонця

Щоденні об'їзди полів, які проводить засновник ПП «Агроєкологія» Семен Антоненко, – частина багаторічної творчої роботи з удосконалення системи органічного землеробства. А для тих, кому щастить побувати на такому об'їзді із Семеном Свиридоновичем, – джерело натхнення й нових знань.

14 червня разом із Семеном Антонцем у поля вирушив керівник ТОВ «Агрофірма ім. Довженка» Віктор Сковчо. Віктор Миколайович – досвідчений аграрій, який тривалий час успішно господарює на великих площах у Шишацькому районі. Але кожна зустріч із творцем органічних врожаїв наводить його на роздуми про напрямки подальшої роботи, впровадження нових технологій, застосування нової техніки.

– Сьогоднішня зустріч – із надією й тривогою, – окреслив спрямування бесіди Семен Свиридонович.

Дійсно, незважаючи на досить складні умови нинішніх весни й літа, є надія на добрий урожай. Свідчення цього – краєвиди за вікнами автомобіля, де одне за одним пропливали поля, вкриті міцними рослинами кукурудзи, блакитними розливами квітучого льону, важким колоссям пшениці, зеленими рядками сої, нуту, сочевиці. Отже, в «Агроєкології» перевірени часом технології добре працюють на результат.

Утім, і для тривоги у знаменитого аграрія є підстави. Серед них – недосконалість вітчизняного законодавства в сфері земельних відносин та слабкий державний контроль за використанням земель. Через це виникає чимало ситуацій, які шкодять як господарюванню, так і довкіллю. Ось, наприклад, Семен Свиридонович звертає увагу на поле, де земельні ділянки власників паїв «нарізані» таким чином, що після їхнього виділення в натурі залишилося близько 30 м поля вздовж лісосмуги. Цю крайню смугу землі обробляє ПП «Агроєкологія». Таке становище заважає нормальній роботі техніки, до того ж, зважаючи на інтенсивний обробіток тих паїв, «Агроєкологія» вже не може тут вести органічне господарювання. Якщо власник тієї землі, що залишилася, схоче обробляти її самостійно, – він отримає найгіршу частину поля. Чому не можна було нарізати паї більш справедливо? Також логічно було б тим, хто хоче господарювати особисто, виділяти ділянки в окремому масиві, а не посеред поля,

де навкруги – посіви орендаря – фермера чи підприємця. На жаль, зараз ці питання законодавством не врегульовані.

Інша проблема, яка хвилює Семена Антонця, – знищення водойм. Навколо будь-якої водойми – хоч це ставок, маленька річечка чи велика ріка, – за законом має бути водоохоронна зона. Залежно від розміру й статусу водойми, вона може бути різної ширини, але в її межах заборонена будь-яка господарська діяльність. Проте, ніякого контролю за цим фактично відсутній, тож берега розорюють аж до самої води. До яких наслідків це призводить, Семен Свиридонович показав під час об'їзду. Ось поле на території Михайликівського старостату, де у видолінку ще росте трохи очерету. Раніше тут було болото, з якого починалася річка Говтва. Після того, як водоохоронна зона пішла під обробіток, вода зникла, болото висохло, перестало живити річку. Навпевне її чекає доля багатьох річок Полтавщини, які обміліли або вже й зовсім зникли. На подібну картину Семен Свиридонович вказав і на території Ставківської сільради, де з цієї ж причини почали висихати ставки. ПП «Агроєкологія», до речі, завжди виконує вимоги природоохоронного законодавства, тож, господарюючи біля водойм, тут ніколи не чіпають прибережних смуг.

– 1948 року була прийнята постанова, відповідно до якої біля витоків річок повинні були будувати водойми, щоб накопичувати вологу й давали воду річкам, – говорить Семен Свиридонович. – І тепер збереження природи також має бути справою державною, політичною, економічною. Громадама дали великі повноваження, і ця справа – саме для них.

Дійсно, хто, як не місцева громада, має стежити за використанням і збереженням природних ресурсів на її території? Ажте річки, ставки, джерела, боліття – надійні помічники у справі накопичення й використання вологи. Вони регулюють рівень ґрунтових вод, впливаючи й на наявність води у колодязях. Та й відпочити, посидіти з вудкою буде ніде, якщо зникнуть річки й ставки. Тому не можна відводити під обробіток прибережні смуги і необхідно стежити, щоб жоден власник чи орендар не руйнував їх.

Називає Семен Свиридонович і ще одну проблему, проїжджаючи повз поле, на якому нещодавно теж хтось із власників виділив свої паї. Те-

пер тут посіяна кукурудза. Утім, багато років, поки ця земля обробляла «Агроєкологія», на ній дотримувалися сівозміни. Нинішнього року ця площа мала йти на відпочинок під багаторічні трави. І в основному масиві поля, де орендарем залишається підприємство, зараз ростуть ячмінь із підсівом люцерни. Ячмінь незабаром зберуть, а люцерна залишиться на кілька наступних років. Таким чином, ґрунт збагатиться азотом, відродить свою родючість. Те саме годилося б зробити й власнику паю. Та він нехтує необхідністю дотримання сівозміни, а дієвий державний контроль в цій сфері не ведеться.

Поділяє тривоги Семена Антонця і Віктор Сковчо. Зокрема його турбує ставлення людей до результатів хліборобської праці.

– Кажуть, що у світі не вистачає продуктів харчування, – говорить він. – Але досить тільки подивитися на сміттєві баки, щоб зрозуміти, що це не так. Ажте майже половину продуктів люди просто викидають.

Так, за даними гуманітарної організації Welthungerhilfe, у світі від голоду страждають понад 800 мільйонів людей, ще два мільярди недоїдають. Водночас, за дослідженнями Waste and Resources Action Programme, за рік населення нашої планети викидає на смітник 1,3 млрд. т їжі.

Утім, Віктор Сковчо вважає, що все ж у майбутнє треба дивитися з надією і впевненістю. Ажте чимало залежить від кожної особистості. В тому числі це стосується й землеробства взагалі і органічного – зокрема.

– Майбутнє за органічним землеробством, – переконаний Віктор Миколайович. – Воно стає дедалі популярнішим, має великі перспективи поряд з IT-технологіями.

Ці слова Віктора Сковчо підкріплені справою. На його підприємстві під органічне виробництво відведено 1200 га. Це, перш за все, землі, які мало придатні для інтенсивного господарювання, – схили, горби тощо. Тут вирощують багаторічні трави, гречку, кукурудзу. Спеціалісти підприємства набувають досвіду, беруть участь у семінарах, навчаннях. Закінчується третій рік перехідного періоду, отже, незабаром ці землі можуть бути сертифіковані як органічні. У планах – перевести на органічну основу ще 800 га, створити для обробітку таких площ окрему тракторну бригаду, техніка з якої ніколи не працюватиме

на інтенсивних полях. Агрофірма ім. Довженка також серед засновників Полтавського товариства сільського господарства, головна мета якого – розвивати органічне виробництво в Україні.

Віктор Сковчо зізнається, що взагалі багато чого перейняв у С.С. Антонця. І це стосується не лише органічного землеробства.

– Від Вас завжди щось цікаве беру, – усміхається він.

Керівник Агрофірми ім. Довженка розповів, що свого часу, за прикладом Семена Свиридоновича, почав впроваджувати у своєму господарстві безплужний обробіток.

– Це було у 2001 році, коли я щойно прийшов на посаду директора, – згадує він. – Тоді в липні випали великі дощі, і на полях в «блюдцях» стояла вода, не пройде і не пройде. Приїхав до Семена Свиридоновича – у нього по полях можна ходити, води немає – її всю прийняв ґрунт. Я посадив у «Ниву» своїх агрономів, привіз їх до С.С. Антонця і показав, що дає безвідвалка. Тоді ми відмовилися від оранки й збулися всіх плугів.

Під час нинішнього приїзду до «Агроєкології» Віктор Сковчо висловив свій захват від побаченої тут техніки – просапного міжрядного культиватора Einböck Chopstar, агрегату для переробки гною. Останній особливо зацікавив аграрія, адже він відразу оцінив, наскільки економічно вигідно отримувати за лічені тижні перегній-смілець. І побачив, що наступного року в його господарстві також застосовуватимуть таку технологію.

– Семен Свиридоновичу, у Вас тут – лабораторія під відкритим небом, – висловив захоплення Віктор Сковчо. – І Ви – директор найбільшої в Європі й світі органічної лабораторії. Це – Ваша справжня посада.

Ось така розмова відбулася серед полів «Агроєкології». І досвід, надія та натхнення, які тут можна отримати, – для всіх: хоч великих фахівців землеробської справи, хоч початківців. Ажте проблеми, про які йшлося цього разу, можна подолати тільки всім разом, за участі аграріїв, громади, політиків. А багато ідей для їхнього вирішення вже випробувані й втілені у господарстві. Їх треба лише вивчати й впроваджувати у великих масштабах. І це, безумовно, поліпшить життя людей і сприятиме збереженню природи.

Ганна Козельська

Сергій Козін і Павло Панов

Михайло Ковганенко

Неля Загородня і Катерина Поворознюк

Олександр Батрак

25 червня – День молоді

Молода зміна «Агроекології»

Успішний розвиток підприємства можливий, коли є наступність поколінь, поєднання знань і мудрості досвідчених працівників з новаторством і завзяттям молоді. В «Агроекології» з цим усе гаразд: зараз тут працює 73 молодих спеціалісти віком до 30 років, а це – п'ята частина трудового колективу.

Відрядно, що вчорашні випускники шкіл, училищ і вишів обирають роботу на селі. Так і цього року вони поповнили агрономічну, зооветеринарну службу, адміністративні й виробничі підрозділи нашого підприємства. У переддень Дня молоді ми поспілкувалися з деякими із молодих спеціалістів, щоб дізнатися, чому вони обрали аграрну галузь, як їм працюється в «Агроекології», якими бачать свої перспективи.

Олександр Фесенко, економіст. Народився в Семенівському районі. Батько тривалий час працював головою колгоспу, тож вибір Олександра на користь роботи в сільському господарстві був цілком логічним. Закінчив економічний факультет Полтавської державної аграрної академії. Має досвід роботи економістом в одному з великих аграрних підприємств інтенсивного спрямування. Про ПП «Агроекологія», її засновника Героя України Семена Антонця знав вже тоді. Коли з'явилася можливість, перейшов сюди на роботу й не шкодував.

– Спочатку вважав, що економічна робота – скрізь однакова, – згадує Олександр. – Але, попрацювавши в «Агроекології», зрозумів філософію органічного господарювання. Зараз ведуть всі документи, пов'язані з органічним статусом, сертифікацією тощо. Тут є, куди рости, розвиватися. Тож зупинятися на досягнутому не збираюся. І в подальшому бачу себе тільки в органічному виробництві.

Сергій Козін, головний агроном. Виріс в одному з сіл Гребінківського району Полтавщини. Щодо майбутньої професії вагав не було: здобував спеціальність агронома спочатку в Березоворудському технікумі, потім – у Національному університеті біоресурсів і природокористування. Працював агрономом із захисту рослин, головним агрономом агрохолдингу. Напевно, так тривало б і далі, але уявлення про землеробство повернула книжка Івана Овсінського «Новая система земледелия». Після того були інші книжки, зустріч з Глібом Лук'яненком і Семеном Антонцем, конкурс на посаду головного агронома «Агроекології».

– Знайомство з Семеном Свиридоновичем стало стимулом для того, щоб перейти на роботу в органічне землеробство, – говорить Сергій. – Я побачив, що в «Агроекології» ця система працює. Упевнений, що за цим – майбутнє землеробства, а можливо – і майбутнє стало розвитку аграрного сектора, яке врятує світ від голоду. Особисто мені дуже цікаво працювати на нашому підприємстві. Спілкуємося з Глібом Віталійовичем, обговорюємо, що треба зробити, які новачки спробувати. Ми тут стільки дослідів заклали, скільки не закладають й кафедри в університетах. Керівники зацікавлені в тому, щоб спеціалісти вдосконалювалися, тож направляють на навчання, семінари, конференції. Отримую багато знань, які допомагають розвиватися як агроному і як людині. Подобається колектив, в якому всі знають особливості роботи. Тут багато молоді, з якою легко втілювати свіжі ідеї.

Павло Панов, агроном. Приїхав з Харківської області. Закінчив коледж, потім – Харківський аграрний університет ім. Докучаєва. Має вже чималий досвід практичної роботи, в тому числі – й у органічному землеробстві: працював агрономом із захисту рослин і агрономом з виробництва органічної продукції в одному з підприємств, яке має як інтенсивне, так і органічне землеробство. За час своєї

роботи практично подвоїв площу органічних сертифікованих земель. Тісно співпрацюючи з компанією «Органік Стандарт», буваючи на виставках, конференціях, дізнався про «Агроекологію», познайомився з генеральним директором Глібом Лук'яненком. Коли з'явилася можливість влаштуватися на роботу в «Агроекологію», без вагань прийняв рішення на користь цього.

– Одна з причин того, чому обрав працю саме на органічному підприємстві, – те, що маю восьмирічний досвід роботи з хімічними засобами захисту рослин, – пояснює Павло. – Негативний вплив тієї «хімії» відчув на собі. Крім того, в органічному виробництві працювати цікавіше. Адже інтенсивна система більш-менш усталена, з року в рік все майже повністю повторюється. А в органічній системі багато різних нюансів, треба думати, експериментувати. Отже, робота творча. І це – чудово.

Володимир Дробаха, ветеринарний лікар, випускник Білоцерківського Національного аграрного університету. Отримав досвід роботи за спеціальністю на великому підприємстві з інтенсивними технологіями, має можливість порівнювати цю систему утримання з органічною. В «Агроекології» працює три місяці, з перших днів взявся поліпшувати роботу з відтворення стада.

– По коровах відразу видно, що за органічної системи вони здоровіші, ніж ті, яких утримують на штучних добавках, – ділиться своїми спостереженнями Володимир. – Вони менше хворіють, тому й мені, як спеціалісту, з ними легше працювати. Уже з'являються перші результати роботи цих кількох місяців. Вони стосуються, зокрема, більш ранньої діагностики гінекологічних захворювань і, відповідно, вчасного їх лікування. Це позитивно впливає на запліднюваність, зменшує сервіс-період. Узагалі робота цікава, не шкодував, що перейшов до «Агроекології».

Артур Кужілко, інженер з охорони праці. Народився у селі Покровському Шишацького району. Закінчивши аграрний коледж управління і права та Полтавську філію Харківського національного університету внутрішніх справ, отримав професію юриста. В «Агроекології» працює вже п'ять років, розпочавши з посади слюсаря на тракторній бригаді. Зараз має відповідальну роботу, яка передбачає ретельне ведення документації й багато спілкування з людьми. Також уже кілька років веде фотолітопис підприємства, допомагає випускати газету «АгроЕко»: в кожному номері часопису з'являються його фотографії.

– В охороні праці роботи багато – треба проводити вступні інструктажі, перевіряти у підрозділах журнали повторних інструктажів, організувати навчання, поповнювати аптечки, замінювати спецодяг, – перелічує Артур. – Все це необхідно і для підприємства, і для працівників. Фотографія – це улюблена справа, завдяки якій доводиться бувати на різних заходах, знайомитися з цікавими людьми, які приїжджають на підприємство. Виїжджаючи з агрономами на поля для фотографування, багато дізнаюся про органічне землеробство такого, на що не звернув би уваги. Звісно, приємно в газеті, буклетах, книжках бачити свої фотографії і своє ім'я, як їх автора. Хотілося досягти більш високого професійного рівня в цій сфері, отже, є куди розвиватися. І узагалі в «Агроекології» працювати цікаво. Я повністю підтримую органічне землеробство, яке не труїть землю, зберігає її. Адже, якщо знищити землю, то що залишиться наступним поколінням? Якби побільше таких людей, як Семен Свиридонович, усім жилося б краще, а земля скрізь ставала не гіршою, а родючішою.

Неля Загородня, начальник відділу оплати праці. До Михайликів переїхала з села Самарі Шишацького району. Закінчила Європейський університет економіки і бізнесу, має спеціальність менеджера організації – економіста.

Сьогодні та майбутнє

Олександр Гетало

В «Агроекології» шість років пропрацювала обліковцем. Керівництво оцінило її досвід і добросовісне ставлення до своїх обов'язків, запропонувавши посаду начальника відділу.

– Наш відділ нараховує зарплату працівникам тракторної бригади, автопарку, комплексної бригади, ідальні, адміністрації, – розповідає Неля. – І це – велика відповідальність. Адже необхідно правильно нарахування провести кожній людині. Зараз на підприємстві відбуваються зміни в системі оплати праці, що й від нашого відділу вимагає певної перебудови. Але ми справляємося. А взагалі в «Агроекології» працювати подобається, люди тут дружні, відповідальні. Звісно ж, додає гордості за підприємство й те, що воно – органічне.

Катерина Поворознюк, обліковець. Родом з Арсенівки. За освітою – агроном, закінчила Полтавську державну аграрну академію. Але саме робота обліковця припала до душі.

– Я знайшла себе у цій професії, – впевнена Катерина. – Робота подобається, вона не важка й цікава. Хоча й відповідальна. Особисто я нараховую зарплату трактористам, працівникам комори, ідальні. На підприємстві мені комфортно, тут хороший колектив. Сподіваюсь працювати тут і надалі.

Олександр Гетало, водій. У Ставківській філії ПП «Агроекологія» працює третій рік. Добросовісно, із задоволенням трудиться на КамАЗі. Бере участь у заготівлі зеленої маси, сінажуванні, силосуванні, перевезенні збіжжя під час жнив тощо.

– Щоб добре працювати, необхідно бажання, – впевнений Олександр. – Для мене професія водія – не просто робота, а навіть хобі. Мені подобається і сама ця праця, і підприємство, де створені хороші умови, є дружний колектив.

Мирослава Поворознюк, економіст з тваринництва. Паралельно з роботою на підприємстві, навчається на економічному факультеті Полтавської державної аграрної академії. В «Агроекологію» спочатку прийшла з бажанням заробити трохи грошей під час літніх канікул. Працювала на заготівлі силосу. Добре себе зарекомендувала, отримала пропозицію постійної роботи.

– Працюю вже майже рік, – говорить Мирослава. – Нарховую зарплату тваринникам, веду оперативний облік молока, отелень, кормів, вихододнів тощо. Роботу цю люблю. Заради неї навіть перейшла на індивідуальний графік навчання в академії. Але це – тільки початок. Вірю, що попереду буде ще краще, планую розвиватися, вдосконалюватися.

Тетяна Матушкова, диспетчер зі збирання навігаційної інформації. Родом із Шишака, закінчила аграрний коледж і Полтавську державну аграрну академію, за спеціальністю – бухгалтер. Дізнавшись, що «Агроекологія» потрібні працівники, прийшла сюди на роботу. Тут – лише четвертий місяць, але вже освоїла нову професію.

– Мені подобається працювати з технікою, комп'ютером, – розповідає Тетяна. – Тут навчилася працювати з потрібною програмою. Тепер контролюю місцезнаходження тракторів і автомобілів, час їхньої роботи, витрати пального тощо. Роботою задоволена.

А також тим, що потрапила на екологічне підприємство. Адже не шкодити природі – дуже важливо.

Світлана Шкурпела, диспетчер зі збирання навігаційної інформації. Народилася у с. Хвощове Шишацького району. Закінчила медичний коледж, працювала медсестрою. Півтора місяці тому прийшла на роботу в «Агроекологію» і не пошкодувала про зміну фаху.

– Тут чудово, я радію, що потрапила на це підприємство, – говорить Світлана. – Медсестрою працювати важче, та й оплата праці в медицині не відповідає затратам сил на роботу. А сільське господарство мені близьке, адже виросла в селі, батько працює в аграрному підприємстві. Мабуть, тому й тут швидко включилася в роботу. Вже познайомилася з багатьма співробітниками, колектив подобається. Планую тут працювати довго.

Олександр Батрак, електрик. Мешканець Ставкового. Професію обрав ще навчаючись у 9-му класі школи, тож, закінчивши його, вступив до Зінківського професійно-технічного училища. Отримавши фах електрика, рік тому прийшов працювати в «Агроекологію». Робота ця – не завжди помітна, але дуже потрібна. Адже на сучасному виробництві надійне постачання електроенергії життєво необхідне.

– Працюю в усіх підрозділах, де треба щось відремонтувати, змонтувати, налагодити, – говорить Олександр. – Робота подобається, на підприємстві все влаштовує. Та планую на цьому не зупинятися, розвиватися далі.

Михайло Ковганенко, оператор з кормовиробництва. Живе в Михайликах. Виконує відповідальну роботу з виробництва комбікорму для худоби. Безпосереднє керівництво його цінує й підтримує.

– Обов'язки свої виконує добре, – розповідає завідувач Михайликівським зерносховищем Михайло Лега. – Добросовісний, завжди готовий виконати всі завдання. Всі б так працювали – було б добре.

Тарас Дивинець, оператор цеху переробки продукції рослинництва. Родом з Покровського. На роботу влаштувався відразу після закінчення школи і працює вже майже два роки. Опанував роботу на всьому переробному обладнанні.

– Працюю і на олійниці, і на млині, і на крупорушці, – говорить завідувач цехом Володимир Маслівець. – Трудиться добре, наряди всі виконує. Допомогає налагоджувати роботу в цеху. Я, як керівник, ним задоволений.

Ось такі вони – молоді працівники ПП «Агроекологія», про кожного з яких можна було б розповісти ще багато хорошого. І всі вони відкриті новим ідеям, привносять у роботу підприємства часточку свого розуміння загальної справи, свій юнацький запал, мріють змінити світ на краще. Ми вітаємо всю молодь підприємства зі святом і бажаємо здійснення цих мрій, яскравого насиченого життя, особистого зростання, любові до праці й рідної землі. Впевнені: у вас все вийде!

Юлія Лега,
завідуюча відділом кадрів

Олександр Фесенко

Тетяна Матушкова і Світлана Шкурпела

Артур Кужілко

Тарас Дивинець

Тривожний сигнал

Порушуючи закони добросусідства

Як господарювати на власній земельній ділянці, – з використанням органічних чи інтенсивних технологій, кожен вирішує сам. Утім, коли таке господарювання завдає шкоди здоров'ю інших людей, це вже перестає бути особистою справою.

«Прошу прийняти міри щодо власника земельної ділянки ..., який 5 червня провів обробку ... посіву кукурудзи невідомим гербіцидом, після чого у мене погіршився стан здоров'я. Довожу, що в моїй сім'ї є малолітня дитина та дитина шкільного віку. На зауваження тракторист уваги не звертав». Така заява цими днями надійшла до Михайлівського старостату. Ми друкуємо цей документ, не називаючи прізвищ заявниці й власника земельної ділянки, хоча вони є в розпорядженні редакції, адже сподіваємося, що цей конфлікт людей, які мешкають поруч, і мають дбати про добросусідство, і про те, щоб не завдавати сусідам зайвих клопотів, тим більше – шкоди здоров'ю, – буде вирішено.

На жаль, цей прикрий випадок – не єдиний в цьому році. Поспілкувавшись із мешканцями населених пунктів старостату, із старостою Михайлом Михайликом, вдалося дізнатися, що правила обробки посівів хімічними засобами захисту рослин порушували кілька власників земельних ділянок, призначених для ведення особистого селянського господарства. Трактори з штанговим обладнанням для обприскування вони використовували не лише на межі села,

але навіть на його території. Наприклад, як розповіла одна з потерпілих, такий землекористувач вранці проводив обприскування за допомогою промислового штангового обладнання в межах села, не зважаючи на жінок, які прополювали сусідні городи. Він навіть не попередив їх про небезпеку! В результаті жінки були змушені, покидавши сапки, припинити свою роботу й рятуватися від отрути вдома. Але протягом ще щонайменше двох годин не могли вийти навіть у двори, адже повітря було насичене отрутохімікатами, що викликало подразнення дихальних шляхів.

– Мудрий хазяїн не вносить «хімію» на культурах, які вирощує для власних потреб, – вважає Михайло Михайлик. – Але зараз багато хто вирощує технічні культури на продаж – кукурудзу, соняшник, іноді сою. І саме їх здебільшого обробляють пестицидами. Але при цьому не дбають про власників сусідніх земельних ділянок, де ростуть огірки, помідори, інші культури, призначені для безпосереднього споживання у їжу. Але ж ці плоди вбирають у себе цю «хімію». Тому люди отримують із городиною отруту.

Джерелом небезпеки стає й повітря, в якому після застосування штангового оприскувача надвого зависає туман із отруйних крапель. Якщо це відбувається у полі, на великих площах, цей туман зрештою осідає на рослини. Але в межах села, де порівняно невеликі ділянки, краплі отрути з вітром розносяться на вулиці, у двори, через розчинені вікна можуть потрапляти навіть у будинки.

– Напевне, сам землекористувач не хоче дихати цією отрутою, і так само цього не хочуть його односельчани, – переконаний староста. – Тому такі дії – неповага до людей.

Михайло Миколайович нагадав, що за порушення правил застосування пестицидів існує адміністративна відповідальність. Крім того, якщо потерпілі матимуть медичне підтвердження того, що такі дії завдали шкоди їхньому здоров'ю, вони можуть подати заяву в суд на землекористувача з вимогою відшкодувати матеріальні й моральні збитки. До речі, це стосується не лише здоров'я людей. Так, у ці ж червневі дні одне з підприємств Полтавського району провело обробку полів, не попередивши населення. В результаті відбулося масове отруєння бджіл на понад двох десятках пасік, розташованих в кількох селах. Пасічники відправили загинувших комах на аналізи, збирають заяви для звернення до суду, щоб змусити власника підприємства відшкодувати збитки. І прецеденти, коли суд ставав на бік потерпілих бджоларів та карав порушників законодавства гривнею, в Полтавській області вже були.

Отже, щоб не мати неприємностей із законом, варто все ж зважати на його вимоги й на норми добросусідства. Зокрема, якщо є необхідність у хімічному захисті рослин, обробку в межах населеного пункту необхідно проводити ранцевим оприскувачем, який має невеликий радіус дії. А ще краще – використовувати нешкідливі для людини біопрепарати, яких зараз випускають чимало.

– Як керівник, все більше утверджуюсь у думці, що чудово було б реалізувати ідею еко-села, де господарювання велося б узагалі без використання пестицидів, – говорить Михайло Михайлик. – Адже здоров'я людей – найвища цінність.

Приєднуємося до цих слів старости й сподіваємося, що в майбутньому землекористувачі зважатимуть на закон і поважатимуть односельців.

Тетяна Огнєва

Дотримання санітарних правил при застосуванні пестицидів обов'язкове

В даний час землекористувачі проводять захист своїх городів від шкідників, хвороб і бур'янів хімічними засобами захисту рослин, але часто не дотримуються державних санітарних правил і норм під час застосування пестицидів і агрохімікатів, порушують їхні вимоги. Проте, при невмілому застосуванні пестицидів, можна завдати значної шкоди не тільки навколишньому середовищу: це ще й потенційна загроза здоров'ю людини.

Останнім часом у Шишацькому районі почастишали випадки застосування сільгосподарів виробниками пестицидів поблизу жилої зони, що суперечить державним санітарним правилам. Також нині, у зв'язку з широким використанням в сільському господарстві засобів захисту рослин, суттєво почастишали отруєння бджіл. Це свідчить про необхідність виконання вимог безпеки при проведенні захисних заходів у боротьбі з шкідливими організмами (шкідниками, хворобами, бур'янами) сільськогосподарських культур.

Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області нагадує, що при проведенні робіт з пестицидами та агрохімікатами: транспортуванні, зберіганні і застосуванні, всі підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані дотримуватись «Державних санітарних правил та норм транспортування, зберігання, та застосування пестицидів у народному господарстві» ДСП8.8.1.2.001-98 і діяти відповідно до Законів України «Про захист рослин», «Про пестициди та агрохімікати». Також цю сферу регулюють Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та відповідні Постанови Кабінету Міністрів України.

Відповідно до цих законодавчих актів, всі підприємства, установи, організації та громадяни при проведенні робіт із застосуванням пестицидів повинні обов'язково дотримуватись наступних вимог.

Дотримуватись зон санітарного розриву від водних джерел (500 м, а до рибогосподарських водойм – не менше 2000 м) та від населених пунктів, тваринницьких комплексів, місць проведення ручних робіт по догляду за сільгоспкультурами (при штанговому обприскуванні – не менше 300 м, при вентиляторному – 500 м). Обробка посівів у цих зонах допускається в тиху безвітряну погоду, або за мінімальної швидкості вітру, коли його рух спрямований від населених пунктів і інших об'єктів, що підлягають санітарному захисту. Температура повітря має бути не вище 22 градусів. Застосування пестицидів за допомогою штангових обприскувачів в населеному пункті ЗАБОРОНЕНО.

Дозволяється використання лише тих пестицидів, які ввійшли до «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», з дотриманням асортименту, засобів, сфери застосування пестицидів, норми, кратності обробок.

Особи, які здійснюють роботу з пестицидами, повинні отримати допуск згідно з вимогами Постанови Кабінету Міністрів України від 18.09.95 №746 «Про затвердження порядку одержання допуску (посвідчення) на право роботи пов'язаної з транспортуванням, зберіганням, застосуванням та торгівлею пестицидами і агрохімікатами». Обов'язковими умовами одержання

допуску є проходження медичного огляду та навчання за програмою, затвердженою в установленому порядку, яке проводить Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області.

Обробку індивідуальних садів і городів в межі населеного пункту можна проводити за допомогою спеціальних ранцевих обприскувачів, із застосуванням тих пестицидів, які дозволені для роздрібного продажу населенню «Переліком пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» і Доповненнями до нього.

Необхідно попереджувати голів сільських і селищних рад та населення (пасічників), власників суміжних сільськогосподарських угідь не пізніше 2 днів до початку проведення робіт про місце, методи застосування пестицидів, терміни і час, протягом яких забороняється перебування людей в обробленій зоні.

На площах, де будуть застосовувати пестициди, необхідно встановлювати попереджувальні знаки.

Пасіку необхідно вивести від зони застосування пестицидів на відстань до 4–5 кілометрів на 5–6 днів, або ж ізолювати вулиці від потрапляння хімікатів. Обробки проводити у період відсутності льоту бджіл у ранкові або вечірні години.

На площах, біля яких розташовані пасіки (у радіусі 7 км), використовувати малотоксичні пестициди.

Час, через який можливий вихід людей на оброблені пестицидами площі, повинен відповідати «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні». Тому й після обробки городу не можна відразу виконувати там інші роботи. В залежності від використаного пестициду, цей час може становити 7 днів і більше.

Суворе дотримання цих рекомендацій гарантує запобігання отруєнням пестицидами. Дані правила є частиною санітарного законодавства та обов'язкові для дотримання всіма підприємствами, установами і організаціями, приватними господарствами та особами, що проводять будь-які дії з пестицидами. Їх порушення тягне за собою цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до чинного законодавства.

Отруєння людей пестицидами легше попередити, ніж його лікувати. Але, якщо все ж таке отруєння трапилося, при перших його ознаках слід негайно припинити роботу і звернутись в найближчу лікувальну установу або викликати швидку допомогу. До її приїзду потерпілому необхідно надати першу допомогу. Якщо препарат потрапив через органи дихання, потерпілого слід вивести на свіже повітря. При потрапленні пестициду на шкіру, слід стерти його шматком тканини не розтираючи, а потім змити водою з милом. При потрапленні отрути в очі, треба ретельно промити їх водою. Якщо отрута опинилася в шлунково-кишковому тракті, необхідно дати потерпілому випити кілька склянок води (бажано теплої) або слабо-рожевий розчин марганцівки і викликати блювоту.

Головне управління Держпродспоживслужби закликає населення, керівників підприємств, установ та організацій дотримуватись регламентів застосування пестицидів та заходів безпеки при проведенні робіт з ними, що гарантує безпеку для здоров'я населення та довкілля.

Лариса Білокіз,
державний фітосанітарний інспектор
Головного управління Держпродспоживслужби
в Полтавській області

Любу маму, веселу бабусю,
щирю тещу, свекруху

Ірину Вікторівну
ІВЕР

вітають з ювілеєм діти,
маленька внучка,
невістка та зять.

Зупинити час ніщо не в змозі,
І шумить ліс, і квітне сад,
На сонячній Вашій порозі
З'явилось цілих – 50.

Ваш ювілей – важлива дата,
Та про це пам'ятає не слід,
А літше щиро побажати
Здоров'я, щастя й довгих літ.

Щоб життя завжди було у мирі,
В колі близької та дружної сім'ї,
Нехай такі чудові й щирі
Вам у гаю співають солов'ї.

50 – це зовсім небагато,
Дуже щаслива і гарна пора,
Бажаєм Вам у це родинне свято
Довгих років, радості й добра.

Нехай над Вами
буде завжди ясне небо,
Ніколи не лишають сили на путі,
Живіть Ви стільки,
скільки буде треба,

З гордістю ступайте по житті.

Нехай Вам сонечко світить,
а серце співає,
Нехай печаль до серця дороги
не знає,

Нехай завжди щастя буде
у Вашому домі,
І радість нехай
з Вами буде завжди.

Здоров'я міцного
й справедливої долі
Нехай Вам Господь дає
на довгі роки.

ДЯКУЄМО ВАМ!

Ставківська громада щиро дякує засновникам ПП «Агроєкологія» С.С. Антонцю і А.С. Антонцю та генеральному директору Г.В. Лук'яненку за ремонтні роботи, проведені на Свято-Пантелеймонівській церкві с. Ставкове.

Хай Бог оберігає Вас та посилає міцне здоров'я за Ваші добрі вчинки і щирі наміри.

ВДЯЧНІ ЗА ПІДТРИМКУ

Висловлюємо щирю подяку від усіх односельчан с. Дамаска засновникам ПП «Агроєкологія» Семену Свиридановичу Антонцю, Антоніні Семенівні Антонцю, генеральному директору Глібу Віталійовичу Лук'яненку, приватному підприємцю Василю Юрійовичу Липчєй за надання матеріальної допомоги в проведенні свята «Посиденьки у Феньки», яке відбулося 4 червня в нашому клубі.

Хочемо побажати Вам і Вашим родинам міцного здоров'я, благополуччя, мирного неба. Спасибі за те, що завжди підтримуєте нашу громаду і словом і ділом.

Інна Затона,
завідувача Дамасківським
сільським клубом

«АГРО-ЕКО» – науково-виробниче видання ПП «Агроєкологія»

Зареєстровано управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації 25.08.2003 р. Св. ПЛ 596

ЗАСНОВНИК:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»
ВИДАВЕЦЬ:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»

ШЕФ-РЕДАКТОР:
С.С. Антонцю
ВІДПОВІДАЛЬНА
ЗА ВИПУСК:
Г. А. Козельська

РЕДКОЛЕГІЯ:
А.С. Антонцю,
В.М. Самородов,
К.І. Ярченко,
Ю.Д. Лега.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
38013, Шишацький район,
с. Михайлики, вул. Леніна, 26
тел. (05352) 9-78-59, 9-76-36.
Газета виходить двічі на місяць.
Наклад: 1300 екз.

ВІДДРУКОВАНО
у ТОВ «Видавництво
«Миргород»
Зам. №
Розповсюджується
безкоштовно.